

13.10.2025

8/2025

Kokoustiedot	Aika	13.10.2025 klo 10.00 – 12.29	
	Paikka	Teams-kokous, Satakuntaliiton virasto	
Osallistujat Päätöksentekijät	Henkilökohtainen varajäsen		
	(*) Vahteristo Samu, puh.joht.	KOK	() Kusmin Pasi
	(*) Kanerva Karoliina, varapj.	SDP	() Riikilä Johanna
	(*) Holmlund Anne	KOK	() Ohrankämmen Jukka
	(*) Juhola Hannu	PS	() Peippo Sari
	(*) Kaunisto Mikko	VAS	() Jäntti Jaakko
	(*) Koskiranta Raija	KESK	() Airila Laura
	(*) Raita-aho Voitto	SDP	() Sjöman Miia
	(*) Savolainen Janne	SDP	() Marttinen Petri
	(*) Sulameri Riitta ETÄ	SDP	() Nordström Ari
	(-) Uusitalo Mikko	KESK	(*) Peltomaa Kaarlo
	(*) Vainio Maaret	SDP	() Rantamäki Manu
	(*) Vävilä Laura	KESK	() Kankkio Tuija
	(*) Välimäki Viliina	KOK	() Walli Helvi
Maakuntavaltuuston puheenjohtajat	(*) Laulainen Arja, pj.	SDP	
	(*) Hakala Vilho, I vpj.	KESK	
	(*) Mäntynen Kaj-Mikko, II vpj.	SDP	
	(*) Rautanen Maria, III vpj.	KOK	
Muut osallistujat	(*) Salonen Kristiina, maakuntajohtaja, <i>esittelijä</i> (*) Vesiluoma Timo, aluekehitysjohtaja (*) Roslöf Susanna, alueiden käytön johtaja (*) Luoma Olli, hallintojohtaja, <i>pöytäkirjanpitäjä</i>		
Käsitellyt asiat	Pykälät 80 - 95		
Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty sähköisesti	Puheenjohtaja	Vahteristo Samu	
	Pöytäkirjanpitäjä	Olli Luoma	
	Tarkastajat	Anne Holmlund Hannu Juhola	
Pöytäkirja yleisesti nähtävänä	Yleisessä tietoverkossa www.satakunta.fi pöytäkirjan allekirjoittamisen jälkeen		
	hallintojohtaja Olli Luoma		

Otteen oikeaksi todistaa

SÄHKÖISESTI ALLEKIRJOITETTU

Luoma Olli, hallintojohtaja 17.10.2025

83§ VUODEN 2026 TALOUSARVIO JA TALOUSSUUNNITELMA 2026-2028

MH 16.6.2025

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnille seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma. Kuntayhtymissä noudatetaan samoja säännöksiä. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Satakuntaliiton perussopimuksen 24 §:n mukaan taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksien tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Talousarvio ja -suunnitelma tulee käyttötalouden osalta eritellä tehtävittäin. Jäsenkunnille annetaan mahdollisuus tehdä esityksiä liiton toiminnan kehittämiseksi pyytämällä jäsenkuntien kirjalliset lausunnot talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Toimintaympäristö suunnittelukaudella

Vientivetoista maakuntaa on viime vuosina koetellut ensin koronakriisi ja sitten Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja sen seuraukset vientikauppaan. Nyt epävarmuutta tuo Yhdysvaltain kauppapolitiikan kiristyminen ja kasvanut kauppasodan uhka. Talouden näkymät ovat poikkeuksellisen epävakaa maailmantalouden kauppapoliittisen epävarmuuden vuoksi. Tämä heijastuu myös Satakunnan talouteen. Kevään 2025 suhdanne-ennusteiden mukaan Suomen talouskasvu jää vaatimattomaksi. Eri ennustelaitokset arvioivat Suomen BKT:n kasvavan prosenttiin tai vähän yli kuluvana vuonna. Ensi vuonna talouskasvu näyttäisi vauhdittuvan hieman.

Valtiovarainministeriön 30.4.2025 tekemän taloudellisen katsauksen mukaan lähivuosien näkymät ovat kuntahallinnossa viime vuotta haastavammat. Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2027, mikä johtuu mm. kulutusmenojen ja investointien kasvusta sekä valtionosuuksiin tehtävistä leikkauksista. Kuntahallinnon kulutusmenot kasvavat ennustevuosina pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Kuntahallinnon henkilöstövaltaisuuden vuoksi kevään palkkasopimusratkaisulla on suuri merkitys kuntahallinnon kustannuskehitykselle. Lisäksi kunta-alan ansiokehitystä vauhdittaa vuosina 2025–2027 kunta-alalle jo aiemmin sovittu palkkausjärjestelmien kehittämisohjelma.

Valtiovarainministeriön katsauksen mukaan kunnat ja kuntayhtymät raportoivat sopeuttaneensa henkilöstömenojaan vuoden 2024 aikana mm. töiden uudelleenjärjestelyä ja luonnollista poistumaa hyödyntämällä. Kunnat ja kuntayhtymät tavoittelevat kiristävänsä sopeutustoimiaan kuluvana vuonna entisestään. Pääosin kunnissa tulevat vuodet näyttäivät käyttötalouden osalta vähintäänkin haasteellisilta.

Satakuntaliiton talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun lähtökohdat

Satakuntaliiton tehtävät ovat laajentuneet parin viimeisen vuoden aikana mm. aluekehityksen osalta, kun uusi rahoituksen välittäjäorganisaation rooli vaatii panostamista hankkeiden haku-, seuranta- ja maksatusvaiheisiin. Satakuntaliitto lisäsi

13.10.2025
8/2025

vuoden 2024 aikana 0,5 htv:tä maksatustarkastajan tehtävistä suoriutumiseksi sisäisin järjestelyin. Alueiden käytön osalta maakuntakaava 2050 on ehdotusvaiheessa ja se on tarkoitus hyväksyä vuoden 2026 aikana. Maakuntakaavan laatiminen vaatii huomattavan määrän alueiden käytön asiantuntijoiden työpanosta.

Satakuntaliitto on tehnyt vuoden 2023 tilipäätös pois lukien (300 000 euron lahjoitus korkeakoulusäätiölle) viime vuosina ylijäämäisiä tuloksia. Kertynyttä ylijäämää on noin 1 milj. euroa. Ylijäämällä varaudutaan kattamaan Satakuntaliiton toimitilaratkaisusta aiheutuvat kustannukset. Nykyisten virastotilojen määräaikainen vuokrasopimus päättyy kesällä 2027. Tilatarvetta ja ratkaisuvaihtoehtoja tullaan käsittelemään erillisenä selvitystyönä vuoden 2025 -2026 aikana.

Kuntien maksuosuuksia korotettiin talousarviossa 2024 kattamaan poikkeuksellista kustannusten nousua. Kuntatalouden ollessa haasteellinen maksuosuuksiin ei esitetä korotusta vuodelle 2026. Kustannukset ovat silti nousussa erityisesti palkkojen sopimuskorotuksista johtuen. Kunta-alan sopimusten nimelliskorotukset ovat (sopimuskaudella 2025-2028) yhteensä 7,37 prosenttia. Kustannuskehityksen haasteisiin pyritään pääosin vastamaan toiminnan tehostamisen keinoin.

Satakuntaliiton päättyvät hankkeet kulttuuri- ja ilmastotyön osalta edellyttävät ratkaisuja tuleville vuosille työtehtävien hoitamiseksi. Oman tuotannon hankkeita varten tulee tarvittaessa löytyä omarahoitusosuus ensisijaisesti oman henkilökunnan työpanoksesta tai tarvittaessa talousarviovaroista.

Maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025-2027 ohjaa talousarvion toiminnallisten tavoitteiden (ml.mittarit) asettamista.

Talousarvion valmisteluajataulu

16.6.2025	maakuntahallituksen päätös talousarvion ja taloussuunnitelman periaatteista ja linjauksista
13.10.2025	maakuntahallitus päättää luonnoksesta, josta pyydetään jäsenkuntien lausunnot
17.11.2025	maakuntahallituksen esitys maakuntavaltuustolle
28.11.2025	maakuntavaltuusto käsittelee ja hyväksyy talousarvion

Valmistelijat: maakuntajohtaja Kristiina Salonen
hallintojohtaja Olli Luoma

Täytäntöönpano: Maakuntahallitus

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus hyväksyy vuoden 2026 talousarvion ja taloussuunnitelman 2026–2028 valmisteluajataulun ja evästää jatkovalmistelua.

Maakuntahallitus: Päätösehdotus hyväksyttiin.

13.10.2025
8/2025MH 22.9.2025

Satakuntaliiton talousarvioehdotus on valmisteltu maakuntahallituksen evästysten mukaisesti huomioiden, että varsinaisen toiminnan kattava kuntien maksuosuus pysyy vuoden 2025 tasolla.

Tämänhetkisen valmistelutilanteen mukaan vuodesta 2025 arvioidaan tulevan noin 60 000 euroa alijäämäinen. Alijäämäisyys johtuu toimintatuottojen suuruudesta sekä yleisestä kustannusten kohoamisesta ja henkilöstökulujen kasvusta:

Kunta-alalla sopimuskauden 22-25/5 aikana vaikutus korkoa korolle laskien on nostanut palkkakuluja 8,9% ja sopimuskaudella 25/5-28 palkkakustannukset nousevat 7,37 prosenttia).

Vuoden 2025 talousarvio on vahvistettu 80.000 euroa alijäämäisenä ja myös vuoden 2026 osalta talousarvio tulee olemaan alijäämäinen, mutta alijäämää on saatu supistettua. Palkkakuluja vuodelle 2026 on korotettu 3,5 prosentilla kesäkuun 2025 palkkaustasosta. Huolimatta henkilöstökulujen noususta toimintakulut ovat tämänhetkisen valmistelutilanteen mukaan n. 2 % pienemmät kuin kuluvan vuoden talousarviossa.

Alijäämäisyyttä on edelleen tarkoitus tasapainottaa suunnitelmavuosien aikana pääosin toiminnan tehostamisen keinoin mm. tulevan toimitilaratkaisun kautta haetaan pysyvämpää kustannussäästöä. Vuoden 2026 talousarvion alijäämä ei vaaranna liiton taloutta.

Syyskuun kokouksessa käsitellään talousarvioehdotusta toimialojen keskeisten tavoitteiden ja määrärahojen osalta. Tavoitteiden asettelua on ohjannut maakuntavaltuuston vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025-2027. Toiminnallisia tavoitteita koskevat mittarit ja toteutumat ovat vielä keskeneräisiä ja niitä käsitellään vielä muun muassa henkilöstön kanssa 19.9.2025 pidettävässä kehittämissäpäivässä.

Talousarvioehdotus määrärahojen osalta tuodaan kokoukseen.

Valmistelija: hallintojohtaja Olli Luoma

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus käsittelee toimialojen keskeiset tavoitteet ja määrärahaesitykset vuoden 2026 talousarvion osalta. Talousarvio hyväksytään kokonaisuudessaan lokakuun kokouksessa.

Maakuntahallitus: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Tapio Huhtanen poistui kokouksesta intressijäävinä tämän asian käsittelyn aikana ennen päätöksentekoa (Teljäntorin vuokratilat) klo 11.49.

13.10.2025
8/2025

MH 13.10.2025

Kuntalain 110 § 2. momentin mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Satakuntaliiton talousarvion ja -suunnitelman laadintatyötä on ohjannut keväällä 2024 vahvistettu Satakuntaliiton strategia 2025-2027. Kuntalain 110 §:n 2 momentin mukainen vaatimus, jonka mukaan talousarvion ja -suunnitelman tulee toteuttaa strategiaa, on valmistelussa otettu huomioon. Strategiasta on johdettu talousarvion ja -suunnitelman taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Satakuntaliiton talousarvio on laadittu asetelmalla, jossa kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia ja maksuosuus pysyy vuoden 2025 tasolla (2,49 M €). Vuonna 2025 Satakuntaliiton talousarvion toimintamenot ovat 2 942 430 € ja toimintatulot ovat 2 893 840 €.

Talousarvioehdotus on rahoituserien jälkeen vuosikatteeltaan 46 290 € alijäämäinen. Budjetin tasapainottaminen pyritään edelleen saavuttamaan suunnitelmavuosien aikana ensisijaisesti pysyvien kustannussäästöjen avulla. Erityisesti suunnitelmakaudella toteutettavat toimitilaratkaisut sekä henkilöstön eläköitymiset luovat edellytykset talousarvion tasapainottamiselle suunnitellulla aikavälillä. Aiempien vuosien ylijäämäisyyden vuoksi alijäämä ei vaaranna liiton taloutta.

Satakuntaliiton perussopimuksen 23 §:n mukaan: ” Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi. Seuraavan kalenterivuoden talousarvio- ja suunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 31.10. mennessä ja hyväksytty talousarvio- ja suunnitelma 30.11. mennessä.”

Valmistelija: hallintojohtaja Olli Luoma

Maakuntajohtaja: Maakuntahallitus hyväksyy ehdotuksen vuoden 2026 talousarvioksi ja talous- ja toimintasuunnitelman vuosille 2026-2028 ja pyytää näistä jäsenkuntien lausunnot pe 7.11.2025 mennessä.

Maakuntahallitus: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Voitto Raita-aho poistui kokouksesta klo 11.23 ja saapui klo 11.28.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Maaret Vainio ja Raija Koskiranta poistuivat kokouksesta klo 11.40 ja saapui klo 11.43.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Viliina Välimäki poistui kokouksesta klo 11.40 ja saapui klo 11.45.

Satakuntaliiton talousarvio 2026 talous- ja toimintasuunnitelma 2026-2028

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

Sisällys

Maakuntajohtajalta	3
Satakunnan näkymät	5
Toiminta ja tavoitteet	9
Aluekehitys	9
Alueiden käyttö	15
Hallintopalvelut	18
Taloussyhteenveto ja -taulukot	22
Talousarvio 2026	22
Investointi- ja rahoitusosa	23
Projektien rahoitus ja tekninen tuki	24
Taloussuunnitelma 2026-2028	26
Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2026	27

Maakuntajohtajalta

Suomen talous kaipaa kasvavaa työllisyyttä

Suomen Pankin syyskuun talouden väliennusteen mukaan Suomen talouden elpyminen jatkuu hitaana, mutta vuodelle 2026 ennustetaan kuitenkin talouskasvun nousevan 1,3 prosenttiin. Kotitalouksien luottamus on ollut heikkoa, ja sen vuoksi yksityinen kulutus on ollut vähäistä. **Epävarmuus maailmantilanteesta jatkuu edelleen suurena.** Yritysten näkymissä on parantumisen merkkejä. Suomen Pankki katsoo, että talouskasvun voimistuessa työttömyysaste laskee maltillisesti vuonna 2026.

Valtiovarainministeriön syyskuun ennusteen mukaan kotitalouksien heikentynyt luottamus jarruttaa talouden elpymistä Suomessa. Sen sijaan yksityiset ja julkiset investoinnit kasvattavat kysyntää ja talouden tuotantoa tänä vuonna. **Investointeja lisäävät myös puolustushankinnat, joiden taso pysyy korkeana myös tulevina vuosina.** Kasvava tuotanto vaatii vähitellen yrityksiin lisää työvoimaa.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan julkisen talouden sopeutukset tulevat jatkumaan seuraavien vuosien aikana, jotta valtio pystyy vastaamaan alijäämän kattamisvelvoitteisiin sekä kasvaviin puolustus- ja korkomenoihin. Puolustusmenojen merkittävä nosto lisää talouden kysyntää, mutta samalla aiheuttaa säästöpainetta julkisiin palveluihin. Tämä heijastuu kuntasektorille niin kuntien taloudelliseen tilanteeseen kuin myös hyvinvointialueen talouteen.

Väestökehitys muuttaa Satakuntaa

Satakunnan väestökehitys on keskeisin asia, joka vaatii huomiota. Väestömäärän vähenemisen lisäksi, väestörakenteemme muuttuu ikärakenteen osalta. Syntyvyys on ollut jo vuosia pientä, jolloin lasten ja nuorten osuus sekä työikäisten osuus heikkenee joka vuosi. Kansainvälinen valuuttarahasto IMF käyttää valtioiden väestökehitystä suhteessa talouteen arvioidessaan termiä shrinkonomics. Tämä kuvaa pienenevän väestön vaikutusta talouteen, myös talous kutistuu samalla. Pitkän aikavälin talouskasvu muodostuu työvoiman määrästä sekä korkeasta osaamisesta ja työn tuottavuudesta. Satakunnan on onnistuttava muuttamaan väestöennusteita positiivisemmaksi, ja panostettava onnistuneeseen maahanmuuttoon ja yritysten kansainvälistymiseen.

Viime vuosina kansainvälinen muuttoliike on jo vahvistunut Satakunnassa etenkin Ukrainan sodan ja kansainvälisten opiskelijoiden myötä, ja kokonaisuutena muutto on kääntynyt ajoittain positiiviseksi. Tämä on lieventänyt väestön laskua. **Satakunnan väkilu-**

ku oli vuoden 2024 lopussa 211 261. Vuoden 2025 tammi-kesäkuun aikana väestökato on yhä pysynyt suhteellisen alhaisena juuri nettomaahanmuuton ansiosta.

Varsinais-Suomen liitossa on kehitetty uusi EVP-indeksi, jolla mitataan maakuntien elin-, veto- ja pitovoimaa. Elinvoima kuvaa maakunnan kovia vetovoimatekijöitä kuten aluetaloutta ja työllisyyttä, vetovoima kuvaa maakunnan ulkoista houkuttelevuutta ja pitovoima maakuntien sisäistä vetovoimaa, elämänlaatua ja palveluja. **Satakunta sijoittui EVP-indeksi vertailussa kuudenneksi kaikista Suomen maakunnista.** Sijoitus on maakunnallemme hyvä. Sen sijaan tarkemmin tarkasteltuna indeksivertailu osoittaa vahvuutemme ja heikkoutemme. Satakunta oli pitovoimallaan seitsemänneksi paras maakuntavertailussa. Elinvoimaindeksin osalta olimme kahdeksantena vahvan aluetaloutemme ansiosta. Sen sijaan vetovoimassaan Satakunta sijoittui vasta sijalle 13. Juuri vetovoimaa me tarvitsemme saavuttaaksemme tavoitteemme kasvaa maakuntana.

Kehitetty EVP-indeksi on uusi ja vielä kehittyvä. Se antaa kuitenkin uudenlaisen välineen tarkastella maakuntien välistä asetelmaa ja erityisesti havaita ne seikat, joissa maakunnan tulee kehittyä. **Maakunnalla on oltava pito- ja elinvoimaa voidakseen kehittyä, mutta menestymiseen tarvitaan myös vetovoimaa.**

Satakunta suunnitelmaa

Satakunta saa uuden maakuntaohjelman vuosille 2026 – 2029. Se luo koko maakunnalle yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet seuraaville vuosille Satakunnan menestymiseksi. Maakuntaohjelma on saanut nimekseen Satakunta suunnitelmaa. Nimensä mukaisesti ohjelmassa on määritelty satakunta asiaa, joilla maakunnan elinvoimaa seuraavien vuosien aikana kehitetään. Toimenpiteet on jaettu maakuntaohjelmassa kolmen keskeisimmän kehittämissession alle: paras sijainti, kasvava maakunta ja onnellisten paikka.

Satakunnan sijainti on paras Suomessa. Ensimmäisessä kehittämissessionä hyödynnämme hyvää sähkönsiirtoverkkoa ja Satakunnan merkitystä sähköntuottajana yhteiskunnan uudistuessa energiamurroksen ja yhteiskunnan sähköistymisen myötä. Sijaintimme houkuttelee puhtaan energian investointeja ja paljon energiaa käyttävää teollisuutta. Satakunnan satamien sijainti on huoltovarmuuden, turvallisuuden ja puolustuksen näkökulmasta aivan ratkaiseva. Maakunnassa sijaitsee Suomelle tärkeää teollisuutta ja teollisuuskeskittymiä, EU:n näkökulmastakin kriittistä strategista tuotantoa sekä oma-varaisuudelle tärkeää ruuantuotantoa.

Satakunnan on tavoiteltava kasvua niin väestökehityksessä kuin kansainvälistymisessä, koulutuspaikkamäärässä, tutkimus- ja kehittämistoiminnassa, startup -yritysten määrässä, uusteollistumisessa ja tekoälyssä. Nämä eivät toteudu Satakunnassa itsestään, vaan meidän on yhdessä tunnistettava tulevaisuudellemme kriittisen tärkeitä asioita ja tehtävä työtä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Haluamme, että Satakunta tunnetaan Suomen onnellisimmasta väestöstään. Nyt väestömme terveys ja hyvinvointi ovat maan keskitasoa heikompa monen mittarin osalta. Työttömyys on ollut kasvussa. Jotta tavoitteemme Suomen onnellisimmasta maakunnasta toteutuisi, meidän on vähennettävä satakuntalaisten pahoinvointia. Väestömme ikäntyminen vaatii meiltä erityistä huomiota. Vahvistamalla kulttuuria ja identiteettiämme luomme yhteenkuuluvuutta. Lisäksi meidän on vähennettävä päästöjä, parannettava vesistöjemme tilaa, pidettävä huolta luonnosta ja sen monimuotoisuudesta sekä torjuttava turvallisuuttamme uhkaavia luonnonkatastrofeja.

Kun suunta ja tavoite koko maakunnassa on yhteinen, emme voi epäonnistua.

Toimimme rohkeasti Satakunnan eduksi

Satakuntaliitto laatii nyt toista kertaa talousarviota ja toimintasuunnitelmaa strategialähtöisesti. Olemme ensimmäisen strategiavuoden aikana huomanneet, miten vaativaa on laajasta toiminnastamme osata vuosittain poimia erityiset tavoitteet. Lisäksi kullakin toimialalla on ilman strategisia valintojakin jo niin paljon tavoitteita työlle, että on vaikea valita strategian pohjalta keskeisimmät edistettävät asiat. Myös tavoitteiden saavuttamisen mittaaminen ja mittarit eivät ole kaikilta osin olleet ensimmäisessä strategiassamme parhaita mahdollisia. Olemme pyrkineet tässä toimintasuunnitelmassa erottamaan mittarin ja toteuman toisistaan. Oikein asetetut mittarit tuovat pidemmällä tähtäimellä meille kompassin, jonka avulla tunnistamme paremmin, onko suuntamme oikea. Tavoitteiden toteutumista ja mittareita seurataan säännöllisesti laajennetussa johtoryhmässä.

Satakuntaliiton strategia hyväksyttiin valtuustossa 31.5.2024 rullaavana strategiana. Erityisesti toiminnan keskeisiä painopisteitä tarkastellaan vuosittain

suhteessa talousarvioon ja toimintasuunnitelmaamme. Syksyllä 2025 Satakuntaliiton johto ja koko henkilöstö on jatkanut strategian kirkastamista ja arvioinut toiminnan painopisteiden päivittämisen tarvetta. Henkilöstön työpajoissa nousi esille tarve päivittää toiminnan painopisteistä. Tämän työskentelyn lopputuloksena päivitimme painopisteistä yhtä: vahvistamme elinvoimaa. Tämän tilalle valittiin koko organisaation toimintoihin paremmin soveltuva ja työskentelyasennetta kuvaava uusi toiminnan painopiste: toimimme rohkeasti Satakunnan eduksi. Jokainen toimiala on asettanut omat tavoitteensa ensi vuodelle huomioiden koko organisaation yhteiset toiminnan painopisteet.

Satakuntaliiton vuoden 2026 talousarvio on 46 000 euroa alijäämäinen. Kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia alijäämäisestä talousarviosta huolimatta. Taloutta tasapainotetaan suunnitelmakauden aikana arvioimalla mm. henkilöstö- ja toimitilakuluja. Satakuntaliiton taloustilanne on kuitenkin kokonaisuutena vakaa.

Talousarvio on menojen ja tulojen osalta lähes tasapainossa. Talousarvion toimintakulut ovat yhteensä 2,9 milj. euroa, joka on samalla tasolla, kuin aikaisempien vuosien talousarviot. Toimintatuotot pysyvät lähes vuoden 2025 tasolla.

Omaa toimintaamme edelleen kehittämällä pyrimme vastaamaan parhaalla tavalla perussopimuksemme 3§:n tavoitteisiin toimia Satakunnan maakunnan, kuntien ja asukkaiden eduksi.

Kristiina Salonen

Satakunnan näkymät

Väestön väheneminen haasteena

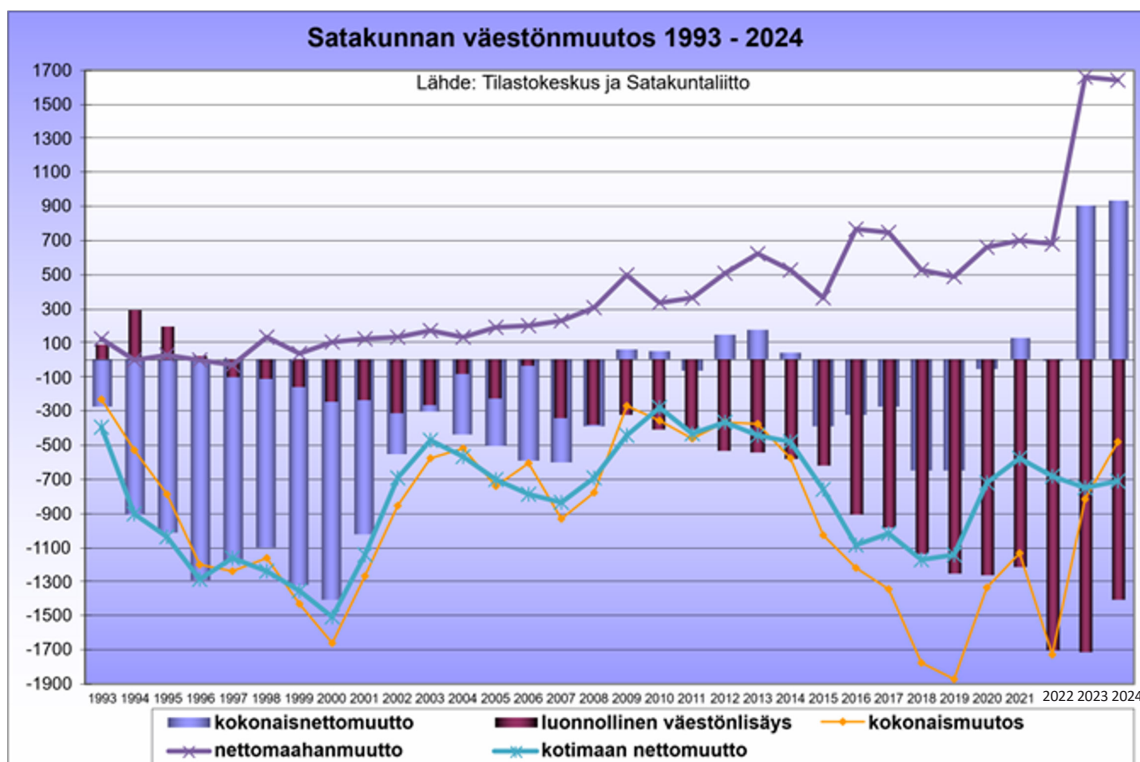
Satakunnan väestömäärä on laskenut jo pitkään. Vuonna 1993 alkaneella ajanjaksolla suurin vähenys kirjattiin vuonna 2019. Vuosituhannen vaihteen tienoilla pudotus oli lähes samaa luokkaa. Vuosituhannen alun ja viime vuosikymmenen puolivälin välisenä aikana väestön lasku oli selvästi maltillisempaa. Vuosina 2023–2024 nettomaahanmuutto kohosi ennätyskorkeaksi lähinnä ukrainalaisten ansiosta.

Tämä on lieventänyt väestökatoa selvästi. Vuoden 2025 tammi-kesäkuun aikana väestökato on yhä pysynyt suhteellisen alhaisena mm. nettomaahanmuuton ansiosta.

Väestökadon rakenne on muuttunut huomattavasti vuosien varrella. Aiemmin vähennys johtui lähes täysin kuntien välisen muuttoliikkeen tappiosta, sillä syntyvyys oli vielä lähes yhtä suurta kuin kuolleisuus. Viime vuosikymmenen aikana negatiivinen nettosyntyvyys on vähitellen kohonnut merkittävimmäksi syyksi väestötappioon, sillä syntyvyys on

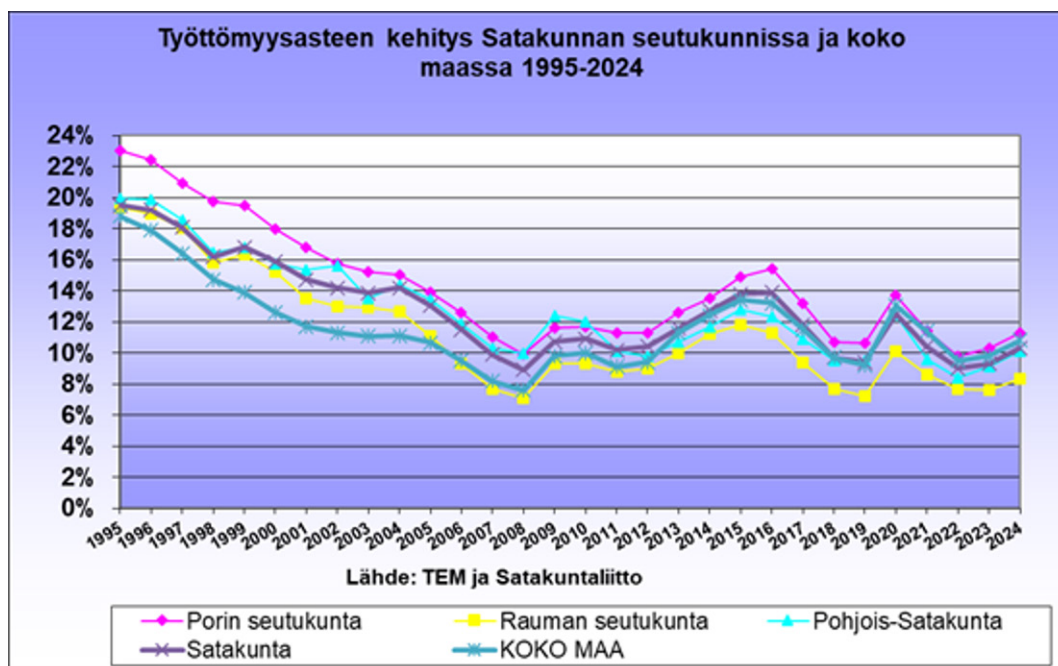
selvästi heikentynyt viime vuosikymmenen puolivälin jälkeen. Kuolleiden määrä on myös kasvanut loivasti.

Tällä vuosikymmenellä kuntien välisen muuttoliikkeen tappio on supistunut viime vuosikymmenen loppuun verrattuna mm. koronan ja laskevan taloussuhdanteen myötä. Kun samalla kansainvälinen muuttoliike on vahvistunut etenkin Ukrainan sodan myötä, on kokonaismuutto kääntynyt ajoittain positiiviseksi. Tämä on lieventänyt väestön laskua. Toisaalta nettosyntyvyys on edelleen supistunut ja vuodet 2022–2023 ovat olleet selvästi heikoimmat tarkasteluajanjaksolla. Vuonna 2024 nettosyntyvyys koheni hieman.

Satakunnan väkiluku oli vuoden 2024 lopussa 211 261. Porin seutukunnassa asui 128 331, Rauman seutukunnassa 65 360 ja Pohjois-Satakunnassa 17 570 henkilöä. Väestörakenne on maan keskiarvoa iäkkäämpää. Vuonna 2024 Satakunnassa työikäisten osuus oli 57,7 prosenttia, kun koko maassa osuus oli 61,9 prosenttia. Alle 15-vuotiaiden osuus

oli myös alempi, 13,4 prosenttia vs. 14,6 prosenttia. Vastaavasti yli 65-vuotiaiden osuus oli Satakunnassa 28,9 prosenttia, kun valtakunnallisesti se jäi 23,6 prosenttiin.

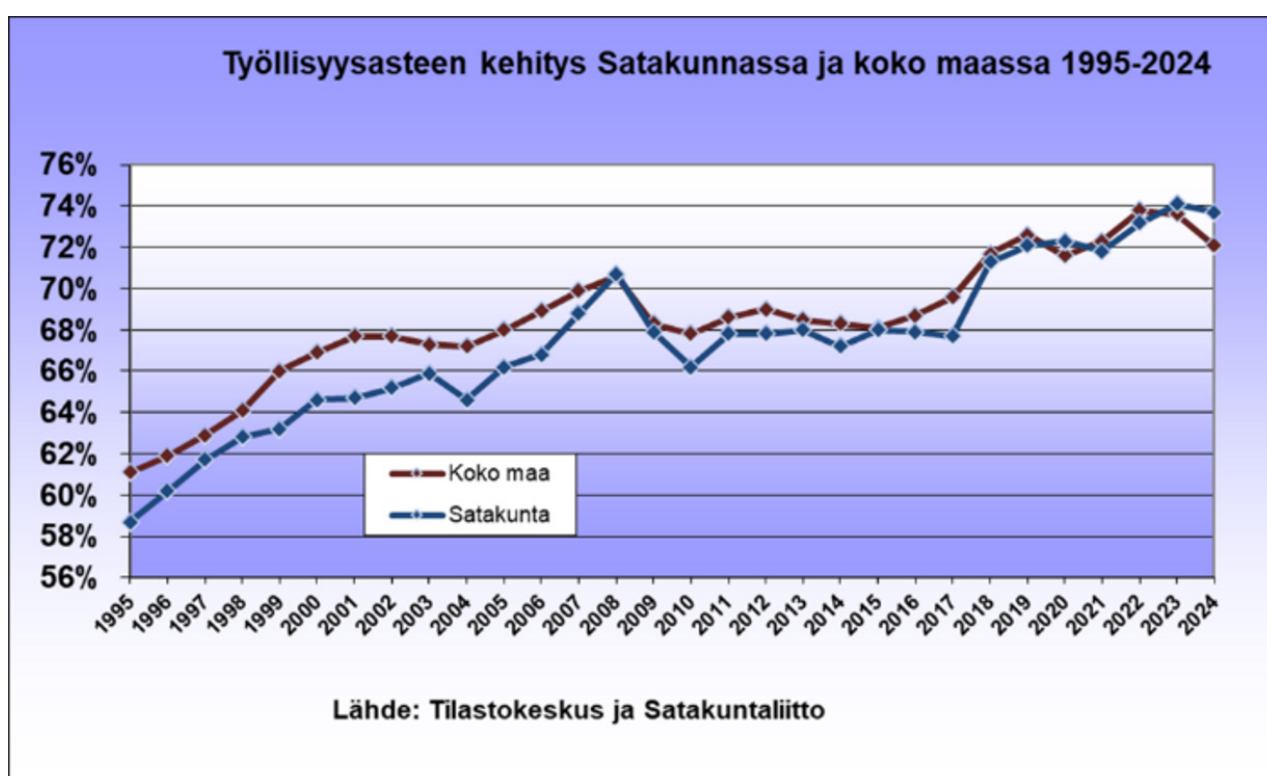
Työllisyys heikentynyt

Satakunnan työttömyysaste on ollut TEM:n työnvälitystilaston mukaan ainakin 90-luvulta alkaen vuoteen 2020 asti maan keskiarvoa korkeampi, joskin ero on kaventunut vuosien varrella. Tilanne muuttui vuonna 2020, josta lähtien Satakunnan työttömyysaste on jäänyt alle valtakunnallisen tason. Työttömyys on alentunut maakunnassa vuoden 2023 syyskesään saakka, minkä jälkeen kehitys on alkanut heiketä.

Seutukunnittaiset erot ovat olleet pysyvän luonteisia, sillä Rauman seutukunnassa työttömyysaste on pysytellyt alle maan keskiarvon jo lähes 20 vuotta

ja ollut jatkuvasti alle muiden Satakunnan seutukuntien. Porin seutukunnassa työttömyys on ollut korkeinta, mutta työttömyyden taso on keskimäärin madaltunut huomattavasti 1990-luvun puolivälistä lähtien. Pohjois-Satakunnassa työttömyysaste on pysytellyt pääsääntöisesti alle maan keskiarvon viimeisen runsaan 10 vuoden aikana.

Satakunnan elokuun lopussa 2025 julkaistun työllisyyskatsauksen mukaan työvoiman kysyntä on jatkunut heikkona ja etenkin pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut voimakkaasti vuoden takaiseen verrattuna.

Satakunnassa kuntien työllisyyspalveluissa oli heinäkuun lopussa 11 320 työtöntä työnhakijaa, mikä on 1 010 henkeä (9,8 prosenttia) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Edellisestä kuukaudesta työttömien määrä nousi 300 hengellä. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli heinäkuussa 11,8 prosenttia.

Satakunnassa ilmoitettiin työllisyyspalveluihin heinäkuun aikana 532 uutta avointa työpaikkaa. Se on viisi prosenttia enemmän kuin vuosi sitten heinäkuussa. Yhteensä heinäkuussa oli avoinna vähän yli 1 000 työpaikkaa.

Satakunnan työllisyysaste eli työllisten osuus työikäisestä väestöstä on ollut pitkään lähellä maan keskiarvoa ja viime vuosina ajoittain hieman korkeampikin. Etenkin vuosi 2024 oli Satakunnalle suhteellisen edullinen. Satakunnassa työllisyysaste oli vuonna 2024 73,7 prosenttia, kun taas koko maassa keskimäärin 72,1 prosenttia. Molemmilla alueilla työllisyysaste on kohonnut merkittävästi 1990-luvun puolivälistä lähtien. Satakunnassa kasvuvauhti on ollut maan keskitasoa hieman nopeampi, tosin Satakunnassa lähtötasokin oli matalampi.

Vientivetoinen aluetalous

Satakunnan taloutta leimaa edelleen teollisuuden suuri osuus sekä työpaikoista että liikevaihdosta. Satakunnan talouden kehitys jatkui yhä pääosin laskusuuntaisena vuoden 2024 heinä-joulukuussa. Satakunnan yritysten yhteenlaskettu liikevaihto laski vuoden 2024 heinä-joulukuussa 2,5 prosenttia vuoden 2023 vastaavaan aikaan verrattuna. Koko maassa keskimäärin liikevaihto ei käytännössä enää pudonnut, mikä antoi viitteitä käänteestä. Toisin

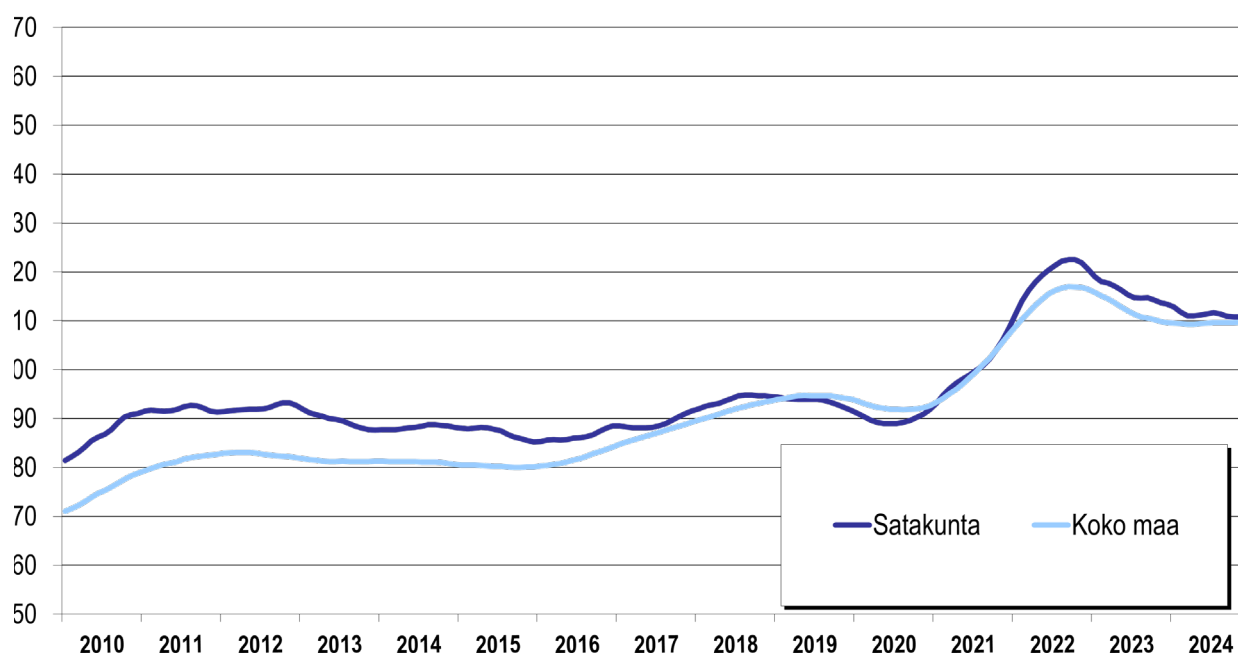
kuin maassa keskimäärin Satakunnan laskusta osa selittyy metallien tuottajahintojen laskulla, mutta tuotannon määrälle sillä ei ole yleensä yhtä suurta vaikutusta. Siten Satakunnassa tuotannon taso ei ole pudonnut yhtä paljon kuin liikevaihdon lasku antaa ymmärtää.

Muutoksen merkkejä nähtiin Satakunnan alue-taloudessa teknologiateollisuudessa ja rakentamisessa, joiden liikevaihto nousi aivan loppuvuodesta. Teollisuuden liikevaihdon lasku pysähtyi loka-joulukuussa, mutta viennin arvo aleni yhä selvästi. Eniten kärsineitä haaroja olivat metsä- ja kemianteollisuus, metallien jalostus sekä koneiden ja laitteiden valmistus.

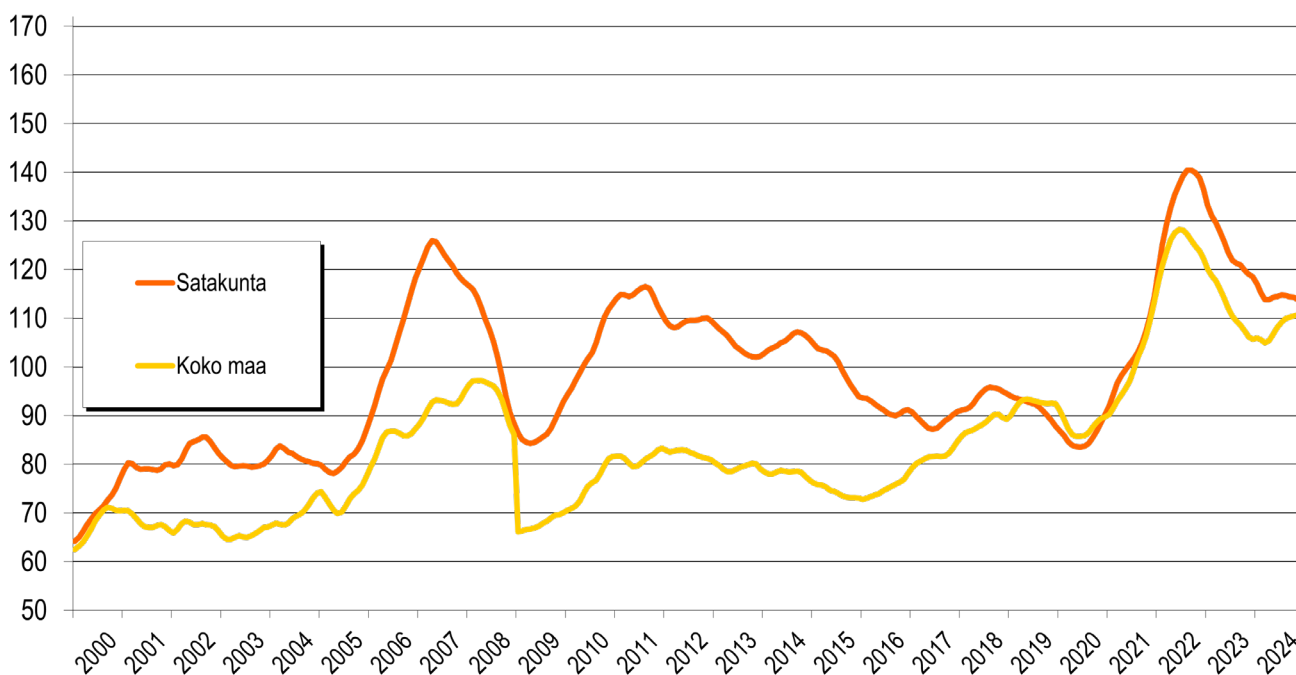
Toisaalta meriteollisuus, elintarvikkeiden valmistus sekä elektroniikka- ja sähkötuotteiden valmistus pääsivät jo kunnan kasvuun kiinni. Teollisuudessa keskimäärin henkilöstömääräkin pysyi ennallaan. Tämä viittaa tuotannollisesti suotuisampaan kehitykseen kuin mitä osin hintojen laskuun pohjautuva liikevaihdon ja viennin arvон pudotus antaa ymmärtää. Palkkasumman kasvuakin viittaa osaltaan talouden pysyneen jonkinlaisessa vedossa.

Satakunnan rakentamisen suhdanteet piirtyivät vielä syyskesällä 2024 synkkinä, mutta aivan vuoden lopussa liikevaihto alkoi kasvaa. Palvelualoilla vuoden 2024 heinä-joulukuu sujui aiempaa vaisummin. Liikevaihdon nousu jatkui enää liike-elämän palveluissa ja tauon jälkeen myös luovilla aloilla. Kaupassa sekä majoitus- ja ravitsemistoiminnassa liikevaihto supistui. Palvelualojen henkilöstömääräkin aleni jokaisella alatoimialalla.

Liikevaihdon kehitys Satakunnassa ja koko maassa (2021=100)

Teollisuuden viennin kehitys Satakunnassa ja koko maassa (2021=100)

Myös yksityisten SOTE-alojen henkilöstö aleni poikkeuksellisesti.

Vuoden 2025 tammi-maaliskuussa Satakunnan talouden toipuminen näyttäisi käynnistyneen. Liikenvaihto kohosi jonkin verran teollisuudessa, kaupassa ja muissa palveluissa, mutta rakentamisessa liikenvaihto supistui jälleen hieman. Teollisuuden viennin arvo kohosi reippaasti. Henkilöstömäärä laski kuitenkin kaikilla päätoimialoilla vuoden 2025 alussa. Teollisuudessa lasku oli loivin, rakentamisessa syvin. Valtakunnallisesti kehitys oli samansuuntaista.

Satakunta on hyvin vientivetoinen maakunta, joten alue on maailmalle erittäin merkittävä hyvinvoinnin tuottaja. Satakunnan avoimuusindeksi (vienti Tullin mukaan suhteessa BKT:hen) on maan korkeimpia, 73 prosenttia, kun koko maassa keskimäärin se on 31 prosenttia (v. 2022). Satakunnan viennin arvo on maakunnista neljänneksi korkein vuonna 2024 (Tulli).

Satakunnan osuus Suomen viennistä on 8,2 prosenttia, kun väestöosuus jää 3,7 prosenttiin (v. 2024). Satakunnan viennin arvo henkeä kohden on toiseksi korkein 19 maakunnasta, 28 049 €, kun maassa keskimäärin se on 12 794 € (v. 2024, Tulli).

Vuonna 2024 Satakunnan teollisuuden viennin arvosta 61 prosenttia syntyi teknologiateollisuudessa (3,1 mrd. €), 31 prosenttia metsäteollisuudessa (1,6 mrd. €) ja yksi prosentti elintarviketeollisuudessa (45 milj. €). Lopusta n. seitsemästä prosen-

tista (353 milj. €) valtaosa muodostuu kemianteollisuudessa. Yhteensä teollisuuden viennin arvo oli ennakkotietojen mukaan 5,1 mrd. € vuonna 2024.

Vientiin suuntautuvan tuotannon ohella Satakunnan satamien osuus Suomen viennistä tonneissa on 10,5 prosenttia ja tuonnista 6,5 prosenttia (yht. 8,4 prosenttia), kun väestöosuus on 3,7 prosenttia (v. 2024). Esim. viennissä osuus on lähes kolminkertainen väestöosuuteen nähden.

Toiminta ja tavoitteet

Aluekehitys

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Satakuntaliiton aluekehityksen toimialan tavoitteet muodostuvat tehtävistä, jotka perustuvat Satakuntaliiton perussopimukseen sekä lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta.

Aluekehittämislain perusteella aluekehityksen toimiala vastaa maakunnan pitkän aikavälin strategian laadinnasta. Satakunnan osalta päivitetään Satakunta-strategia, laaditaan uusi maakuntaohjelma valtuuskaudelle 2026–2029 sekä päivitetään EU:n vaatima maakunnan älykkään erikoistumisen suunnitelma.

Maakunnan strategiatyö tulee aluekehityslain mukaan laatia laajassa yhteistyössä alueen kehittämiseen osallistuvien viranomaisten (kunnat, valtio) sekä muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa. Maakunnan on tehtävä yhteistyötä korkeakoulujen sekä koulutuksen muiden toimijoiden kanssa.

Satakuntaliitto toimii EU:n alue- ja rakennepoliittikan rahoituksen välittävänä toimielimenä. Satakuntaliitto vastaa Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) sekä oikeudenmukaisen siirtymän (JTF) rahastojen hallinnoinnista ja toimeenpanosta sekä kansallisen aluekehitysrahoittajan tehtävistä Satakunnassa.

Ohjelmakauden 2021–2027 Satakuntaliiton kautta rahoitetaan arviolta noin 150 eri kehittämishanketta. Vuositasolla hankkeita rahoitetaan keskimäärin 30-35 kappaletta. Yhden hankkeen käsittelyprosessi Satakuntaliiton hallinto- ja valvontajärjestelmän (HVI) mukaisine työvaiheineen keskimäärin noin 4-5 kuukautta. Yksittäisen hankkeen käsittelyprosessi voi käsittää kymmeniä eri työvaiheita. Vuosittain järjestetään keskimäärin 3-4 kpl eri hankehakua. Satakuntaliiton aluekehityksen yhdyshenkilöiden vuosittainen hankeneuvonta- ja ohjaustehtävien yhteismäärä on noin 750-800 kpl.

Satakuntaliitto koordinoi myös Valtioneuvoston päätöksellä Länsi-Suomen maakuntien alue- ja rakennepoliittikan ohjelmakauden 2021–2027 toteutusta osana kansallista Osaava ja innovatiivinen Suomi -ohjelmaa. Aluekehityksen toimiala huolehtii lisäksi alue- ja rakennepoliittikkaan liittyen Maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) sekä sen sihteeristön (MYRS) toiminnasta.

Aluekehityslain mukaan aluekehityksen toimialan on myös seurattava ja ennakoitava aluekehitystä ja välitettävä tietoa maakunnan kehittämistarpeista. Aluekehityksen toimiala seuraa ja ennakoii Satakunnan toimintaympäristön muutosta ja osaamistarpeita.

Aluekehityksen toimiala ja maakunnan keskeiset kehittämistoimijat ylläpitävät systemaattista ja jatkuvaa vuoropuhelua maakunnan kehittämiseksi ja alue-ennakoinnin sekä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) toteuttamiseksi. Aluekehityksen toimiala osallistuu myös erilaisten kansallisten työryhmien toimintaan.

Toimintaympäristön muutos

Vuoden 2025 aikana on laadittu Satakunnan maakuntaohjelmaa vuosille 2026–2029. Ohjelmaa valmisteltiin osallistavassa prosessissa yhteistyössä keskeisten sidosryhmien kanssa. Ohjelman toimeenpano alkaa vuonna 2026.

Jatkuvasti muuttuvassa maailmassa on tärkeää seurata maakunnan tilannekuvaa. Vuoden aikana julkaistaan kaksi Satakunnan talouskatsausta, maakunnan TKI-toiminnan tilannekuva sekä laaditaan maakuntavaltuustolle sekä aluekehittämisen keskusteluja varten aluekehityksen tilannekuvaraportti.

Vuoden 2026 aikana käynnistetään myös Satakuntaliiton tiedolla johtamisen, ennakoinnin ja seurannan kehittämisprojekti. Tavoitteena on koota dataa ja tietoa sekä laatia niiden pohjalta alueellisen ja toimialakohtaisen vaikuttavuuden analyysi. Lisäksi halutaan jakaa uudella tavalla maakuntaa koskevaa tietoa.

Satakunnan kansainvälistymisen ja osaavan työvoiman tarpeen kasvaessa eräs keskeinen teema vuonna 2026 on kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton edistämisen Satakunnassa.

Lakisääteiset aluekehittämisen keskustelut ovat yksi maakunnan kanava keskusteluun Valtioneuvoston kanssa. Keskustelujen toteutustapa ja teemat vaihtuvat vuosittain erikseen sovittavalla tavalla.

Satakuntaliitto jatkaa vuoden 2026 aikana aluekehittämisen keskusteluja (ALKE-keskustelut) yhteistyössä Valtioneuvoston kanssa. Aluekehityksen toimiala vastaa myös satakuntalaisten toimijoiden yhteistyön koordinoinnista ja valtiolle esitettävien kehittämisteemojen valmistelusta ja seurannasta maakunnassa.

Nykyiseen, vuosien 2021–2027 alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaan tulee ohjelmamuutos vuosina 2026–2027, josta tiedotetaan tarkemmin marraskuussa 2025.

Euroopan Unionin uusi ohjelmakausi on alkamassa vuonna 2028. Vuoden 2026 aikana aluekehityksen toiminnassa korostuvat entistä vahvemmin myös vuonna 2028 alkavan uuden alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden ennakkointi, valmistelu- ja vaikuttamistyö.

Uuden ohjelmakauden 2028–2034 osalta tulee EU:n koheesio- ja aluekehitysrahoituksen suhteen tapahtumaan suurin muutos Suomen EU-jäsenyysaikana. Käytettävissä oleva alue- ja rakennepoliittinen rahoitus tulee pienenemään noin 20 %. Jokaiseen jäsenvaltioon tulee vain yksi ohjelma, National and Regional Partnership Plan (NPPPP) jossa yhdistyvät kansalliset ja alueelliset toimenpiteet sekä enemmistö nykyistä EU:n kehittämisrahastoista. Muutos asettaa maakuntien liitot uuteen tilanteeseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Aluekehityksen toimialan vuoden 2026 toiminnalliset tavoitteet keskittyvät pääosin ajankohtaisiin toimintaympäristön muutosten edellyttämiin teemoihin.

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027, josta on johdettu 2026 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan.

Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset painopisteet ovat seuraavat:

- 1.** Johdamme tiedolla
- 2.** Toimimme rohkeasti Satakunnan eduksi
- 3.** Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
- 4.** Palvelemme ja kehitymme asiantuntijoina

Alla olevassa taulukossa on jokaisen tavoitteen jälkeen tuotu numeroin esiin, mihin Satakuntaliiton strategian painopisteisiin ne kytkeytyvät. Alla olevassa taulukossa on jokaisen tavoitteen jälkeen tuotu numeroin esiin, mihin Satakuntaliiton strategian painopisteisiin ne kytkeytyvät.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
1. Vahvistamme Satakunnan elinvoimaa toteuttamalla Satakunnan uutta maakuntaohjelmaa vuosille 2026-2029. (Painopisteet: 1, 2, 3)	• Viestitään maakuntaohjelman missioista, tavoitteista ja toimenpide-ehdotuksista Satakunnassa sekä aktivoidaan Satakuntaliiton sidosryhmiä osallistumaan maakuntaohjelman toteutukseen. • Laaditaan maakuntaohjelman 2026–2029 tiivistelmä sekä sen käännös englanniksi. • Maakuntaohjelman ja älykkään erikoistumisen tavoitteet on kytketty AURA-ohjelman hankehakuihin. • Käynnistetään maakuntaohjelmaa täydentävän, Satakunnan teollisuuspoliittisen strategian valmistelu yhteistyössä sidosryhmien kanssa. • Edistetään kuntien kulttuuriverkoston toimintaa sekä käynnistetään kansallisen kulttuuripankin toiminta Satakunnassa. • Laaditaan maakuntaohjelmaa täydentäviä tausta- ja teemaraportteja erillisen suunnitelman mukaisesti. Testataan työssä myös tekoälyn hyödyntämismahdollisuuksia.	• Järjestetty vähintään 10 kpl maakuntaohjelmasta kertovaa info- ja aktivointitilaisuutta. • Maakuntaohjelman tiivistelmä ja sen käännös englanniksi ovat valmiita. • Satakunnan älykästä erikoistumista tukevien, kilpailuetua tuottavien AURA-hankkeiden lukumäärä. • Satakunnan teollisuuspoliittinen strategia on laadittu. Työssä mukana olleiden kumppaniorganisaatioiden lukumäärä. • Kansallisen kulttuuripankin toiminta Satakunnassa

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
2. Vahvistamme Satakunnan elinvoimaa ja osaamista hoitamalla EU:n alue- ja rakennepolitiikan välittävän toimielimen tehtävää 2021–2027 sekä valmistautumalla EU:n uuteen ohjelmakauteen 2028–2034. (Painopisteet: 1, 2, 3 ja 4)	• Toteutetaan Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman, Satakunnan maakuntaohjelman ja ÄES:in mukaisia EAKR- ja JTF-hankehakuja sekä rahoitetaan tuloksellisia ja vaikuttavia hankkeita. • Hoidetaan hankkeiden ohjaus-, neuvonta- ja valvonta-tehtävät. • Kohdennetaan Satakuntaliitolle myönnetty EAKR- ja JTF-rahoitus maakunnan toimijoille täysimääräisesti noudattaen EU- ja kansallista lainsäädäntöä, toteuttaen maakuntaohjelmaa ja ÄES-strategiaa. • Koordinoidaan Länsi-Suomen alue- ja rakennepolitiikan yhteistyötä ja viestintää Länsi-Suomen ohjelmallisen ja hankehallinnollisen yhteistyön vahvistamiseksi. • Vaikutetaan kansallisiin ja EU-ohjelmakauden politiikkalinjauksiin maakunnallisesti, ylimaakunnallisesti (Länsi-Suomi -yhteistyö), valtakunnallisesti sekä EU-tasolla kv-verkostoissa (mm. IQ-net, WFEO)	• Rahoitettujen hankkeiden aikaansaama vipuvaikutus, generoitu kansallinen sekä EU-tason jatkorahoitus • Satakunnalle myönnetyn EU-rahoituksen sidonta-aste. • Toteutettu Länsi-Suomen koordinaatioryhmän kokoukset sekä edistetty alue- ja rakennepolitiikan hyvien käytäntöjen levittämistä sekä seurattu kansallisen alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman toteutusta Länsi-Suomessa ohjelmakaudella 2021–2027. • Informoitu Satakunnan ja Länsi-Suomen suuralueen EU-koheesiotavoitteet 2028–2034 erikseen keskeisiksi* määritellyille kohderyhmille. (*määritelly erillisessä dokumentissa). • Raportti: Satakuntaliiton EAKR- ja JTF- hanketoiminnan vaikuttavuus sekä uuden ohjelmakauden kehittämistavoitteet.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
3. Lisätään maakunnan osaan työllisen työvoiman saatavuutta koordinoimalla kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton työohjelman jatkotyötä. (Painopisteet: 2, 3,1)	• Organisoidaan teeman jatkovalmisteluprosessi ja jalkautetaan ohjelman toimenpiteet yhteistyössä maakunnan toimijoiden kanssa. • Tuodaan esiin toimivia kotouttamisen esimerkkimalleja. • Ylläpidetään Work & Study in West Coast Finland-nettisivustoa. (W&SWF)	• Kansainvälisen osaamisen sekä työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton työohjelma jalkautettu käytännön toimenpiteiksi & onnistuneiden toimintamallien lukumäärä. • Maahanmuuttajien määrän osuus työllisestä osaavasta työvoimasta on kasvanut. • W&SWF-sivustolla vierailneiden henkilöiden lukumäärä. • Valmisteltu ohjelman koordinoinnin siirtoa maakunnan työllisyysalueille.
4. Satakunnan aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvan päivittäminen sekä aluekehityskeskustelujen 2026 valmistelu. (Painopisteet: 1, 2, 3)	• Satakunnan aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvan laadinta. Tehdään tilannekuvassa nykytilan analyysi ja arvioidaan muutoksen suunta: • Laaditaan arviot näkymistä vuoden ja viiden vuoden päähän maakunnan kehityksen jatkuessa nykyisen mukaisena. • Mitkä negatiiviset tai positiiviset muutostekijät haastavat tilanteen. • Pohditaan, mitä tulevaisuuksia ja päätöksentekotilanteita näistä voi seurata? • Aluekehittämisen keskustelujen valmistelu ja toteuttaminen ja yhteistyössä valtioneuvoston virkamiestiimin kanssa. • Toteutetaan myös aluekehittämiskeskustelujen seuranta.	• Laadittu Satakunnan aluekehityksen tilanne- ja kehityskuvaraportti. • Valmisteltu ja toteutettu aluekehittämiskeskustelut maakunnan osalta Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) määrittelemissä puitteissa. • Satakunnan ALKE-kehittämistavoitteista on keskusteltu valtioneuvoston valmistelutiimin kanssa. • Raportti: aluekehittämisen keskustelujen hankkeiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
5. Vahvistetaan maakunnallista aluekehittämisen- ja ennakkointitietoa sekä sen mukaista tiedolla johtamista. (Satakuntaliiton yhteinen kehittämisprojekti)	• Maakunnan tilastotiedon hyödyntämisen kehittäminen Satakuntaliiton yhteisen kehittämisprojektin toteuttaminen. • Satakunnan tilannekuvan, Satakuntaa koskevan tilastotiedon päivittäminen sekä osaamis- ja kehittämistarpeiden selvittäminen. • Satakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio (TKI-) sekä ennakkointimallin ylläpito. • Osallistutaan ennakkoinnin, TKI-toiminnan valmiuksia kehittäviin koulutuksiin. • Maakunnan tilastotiedon hyödyntäminen, ennakkointi ja seuranta sekä näkyväksi teko uudella tavalla.	• Maakunnan ennakkointitieto on vahvistunut. Laadittu tilanne- ja kehityskuvat: • Talouskatsaus 2 kpl • TKI-katsaus • Aluekehittämisen tilanne- ja kehityskuva • Maakunnan osaamistarpeiden selvitys. • Laadittu tilastotiedon hyödyntämisen vuosikello. • Muodostettu priorisoitu näkemys alueellisista ja toimialakohtaisista kehittämistarpeista maakunnallisen datan tiedon analysoinnin perusteella. • TKI-kumppanuuksien ja hankkeiden lukumäärä maakunnassa on kasvanut. • Julkaistujen ennakkointi- ja tilastokatsausten lukumäärä.

Alueiden käyttö

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Satakuntaliiton alueiden käytön toimialan tehtävät perustuvat pääosin Satakuntaliiton perussopimukseen ja alueidenkäyttölakiin sekä lakiin alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepoliittikan toimeenpanosta.

Alueiden käytön toimiala vastaa maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla, kaavan kehittämisestä ja toteuttamisen seurannasta. Rannikkomaakuntien liittojen tehtävänä on myös merialuesuunnitelman laatiminen yhteistyössä muiden maakuntien liittojen kanssa. Merialuesuunnitelman ajantasaisuuden tarkastelu tulee tehdä vähintään kymmenen vuoden välein.

Alueiden käytön toimiala vastaa myös saavutettavuuden edistämisestä, maakunnan liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteistyön johtamisesta ja suunnittelun yhteensovittamisesta muun suunnittelun kanssa.

Alueiden käytön toimiala edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä, ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja laadukkaan elinympäristön tilaa koskevan suunnittelun yhteistyötä sekä vastaa suunnittelun yhteensovittamisesta maakunnan muun suunnittelun kanssa.

Alueiden käytön toimiala laatii ja pitää ajan tasalla kehittämissuunnitelmaa, jossa esitetään arvio maakunnallisten ampumaurheilukeskusten sekä muiden ampumaratojen riittävästä määrästä ja niiden sijoitustarpeesta maakunnassa.

Yhteistyö kuntien ja eri viranomaisten kanssa on tiivistä erityisesti maakunnan liiton suunnitelmien laadinnan yhteydessä, mutta myös kuntien kaavoitukseen, liikenne-, vesihuolto- ja energia-asoiden suunnitteluun, maa-ainesten ottoon, jätehuoltoon, kulttuuriympäristöön, ympäristö- ja luontoasioihin liittyvissä asioissa. Alueiden käytön toimiala vastaa myös maakunnan liiton paikkatieto- ja kartastoasioista.

Toimintaympäristön muutos

Alueiden käytön toimialalla vuoden 2026 toiminnan ja talouden suunnittelun haasteena on toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset niin lainsäädännön kuin energiamurroksen osalta.

Alueidenkäyttölain muutos on parhaillaan vireillä. Luonnoksessa hallituksen esityksessä oli nähtävissä maakuntakaavoitukseen mahdollisesti tulevat muutokset. Tavoitteena on Satakunnan maakunta-

kaavan 2050 prosessin eteneminen suunnitellusti, mutta mahdollinen lain uudistuksen voimaantulo saattaa aiheuttaa sisällöllisiä muutostarpeita ja vaikuttaa myös suunniteltuun aikatauluun.

Alueiden käytön toimialan tehtävien sisällöissä on nähtävissä käynnissä oleva energiamurros. Erityisesti keskiössä on edelleen uusiutuvan energiatuotannon ja puhtaan siirtymän hankkeet sekä teollisten keskittymien kehittäminen ja niihin liittyvä viranomaisyhteistyö.

Alueiden käytön suunnittelussa tulee jatkossa kiinnittää merkittävästi huomiota luonnonvarojen kestävään käytön edistämiseen, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen sekä hyvän ympäristön turvaamiseen.

Huoltovarmuuden ja turvallisuuden noustua geopoliittisen tilanteen vuoksi keskiöön, alueiden käytön suunnittelussa kiinnitetään aiempaa vahvemmin huomiota logistisiin ketjuihin ja solmukohtiin, puolustusvoimien toimintaedellytyksiin, huoltovarmuuden näkökulmiin ja kriittiseen infrastruktuuriin.

Alueiden käytön toimialan vuoden 2026 toiminnan painopisteenä on Satakunnan kehityksen tukeminen alueiden käytön suunnittelun keinoin. Tavoitteena on Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheen aineiston laatiminen vuorovaikteisesti, Satakunnan maakuntakaavan 2050 viestinnän kehittäminen, Suomen merialuesuunnitelman päivitystyön valmistelu ja vaikutusten arviointi sekä jatkuvan liikennejärjestelmätyön kehittäminen.

Alueiden käytön toimialan vuoden 2026 toinen keskeinen tavoite liittyy Satakunnan kehittämiseen ja erityisesti käynnissä olevaan energiamurrokseen. Alueiden käytön toimialalla painopisteenä on puhtaan siirtymän hankkeiden sijoittumisen edistäminen Satakuntaan parhaiten soveltuville alueille yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa.

Vuoden 2026 tavoitteena Satakuntaliitossa on keskittyä myös tiedolla johtamisen kehittämiseen. Tavoitteena on Maakunnan tilastotiedon hyödyntämisen kehittäminen -Satakuntaliiton yhteisen kehittämisprojektin toteuttaminen.

Toiminnalliset tavoitteet

Alueiden käytön toimialan vuoden 2026 toiminnalliset tavoitteet keskittyvät pääosin maakunnan liiton lakisääteisiin tehtäviin. Tehtävissä painottuvat toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset.

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027, josta on johdettu 2026 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat

toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan. Tavoitteiden perään on esitetty niiden kytkeytyminen strategian painopisteisiin. Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset painopisteet ovat seuraavat:

1. Johdamme tiedolla
2. Toimimme rohkeasti Satakunnan eduksi
3. Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
4. Palvelemme ja kehitymme asiantuntijoina

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
1. Tuetaan Satakunnan kehitystä alueidenkäytön suunnitelmilla (Painopisteet: 2, 3, 1)	Maakuntakaavoitus • Laaditaan Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotus vuorovaikutteisesti. • Kehitetään Satakunnan maakuntakaavan 2050 viestintää. Merialuesuunnittelu • Suomen merialuesuunnitelman päivityksen ensimmäisen luonnoksen laatiminen vuorovaikutteisesti. • Suomen merialuesuunnitelman päivityksen vaikutusten arvioinnin laatiminen. Liikennejärjestelmätyö • Kehitetään maakunnan jatkuvaa liikennejärjestelmätyötä.	Maakuntakaavoitus • Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheen 1 aineisto valmiina. • Ehdotusvaiheen 1 osallistumis- ja vuorovaikutusmenettely. • Vastineiden laatiminen ehdotusvaiheesta 1 saatuihin palautteisiin. • Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheen 2 aineisto valmiina. • Ehdotusvaiheen 2 osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyt. • Vastineiden laatiminen ehdotusvaiheesta 2 saatuihin palautteisiin. • Suunnitellaan Satakunnan maakuntakaavan 2050 ehdotusvaiheen viestinnän keskeiset periaatteet. • Lisätään maakuntakaavoituksen medianäkyvyyttä. Merialuesuunnittelu • Rannikon maakuntien liittojen välisenä yhteistyönä laadittu Suomen merialuesuunnitelman päivityksen ensimmäinen suunnitelmaluonnos valmiina. • SOVA-lain 4 § mukainen arviointi ja ensimmäisen suunnitelmaluonnoksen vaikutusten arviointi sekä ympäristöselostus valmiina. • SEABAS-hankkeen (1.7.2025-31.12.2027) alkuvaiheen toimenpiteet valmiina. Hankkeessa luodaan viitekehys, jolla integroidaan strateginen rajat ylittävä ympäristöarviointi (SEA, strategic environmental assessment) osaksi merialuesuunnittelua Itämeren alueella.

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
		Liikennejärjestelmätyö - Tavoitteet jatkuvalle liikennejärjestelmätyölle on laadittu, prosessikuvaus ja vuosikello on laadittu. - Uudet jatkuvan liikennejärjestelmätöiden toimintatavat on otettu käyttöön. - Maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä on nimetty uudelleen. - Uuden toimintatavan mukaista jatkuvan liikennejärjestelmätyön vaikuttavuutta on arvioitu.
2. Edistetään puhtaan siirtymän hankkeiden sijoittumista Satakuntaan parhaiten soveltuville alueille yhteistyössä muiden viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. (Painopisteet: 2, 3, 1)	- Hyödynnetään puhtaan siirtymän hankkeissa maakunnallista tietoa ympäristöstä ja uusimmista teollisista innovaatioista. - Edistetään hankkeiden yhteisvaikutusten arvioinnin kehittämistä. - Osallistutaan hankkeiden viranomaisyhteistyöhön.	- Satakuntaliiton sisäisen yhteistyön lisääminen. - Ennakkopalaverit toimijoiden kanssa. - Viranomaisyhteistyö, viranomaisneuvottelut ja lausunnot.
3. Tiedolla johtamisen kehittäminen (Painopisteet: 1, 2)	Satakuntaliiton yhteisen kehittämisprojektin toteuttaminen: Maakunnan tilastotiedon hyödyntämisen, ennakkoinnin ja seurannan kehittäminen kokoamalla ja analysoimalla dataa ja tietoa ja laatimalla alueellisen ja toimialakohtaisen vaikuttavuuden analyysi.	- Laaditaan työlle aikataulu ja työohjelma, huomioidaan riittävä osallistuminen ja vuorovaikutus Satakuntaliiton asiantuntijoiden ja muiden tahojen kanssa. - Tiedon ja datan kokoamisen ja julkaisun nykytilan selvittäminen. - Muodostetaan priorisoitu näkemys maakunnallisen datan ja tiedon kokoamisen sekä analysoinnin ja alueellisen ja toimialakohtaisen vaikuttavuuden tavoitteista ja tarpeista. - Vaihtoehtotarkastelun ja strategisen analyysin perusteella valitaan maakunnan kehittämisen kannalta merkittävimmät seurattavat ja analysoitavat tiedon ja datan kokonaisuuudet sekä julkaisun lähteet ja toteutustapa. - Laaditaan vuosikellon sisältävä toteuttamissuunnitelma ja kustannusarvio sekä viestintäsuunnitelma maakuntaa koskevan tiedon ja jakamiseksi (Satakuntaliitto, yhteistyökumppanit, media, sosiaalisen median kanavat). - Vakiinnutetaan tiedon kokoamisen, seurannan ja jakamisen toimintatavat Satakuntaliiton toimintaan.

Hallintopalvelut

Toimialan kuvaus ja nykytilanne

Hallintopalvelut vastaavat tukipalveluiden tuottamisesta organisaatioon toimisto-, talous-, henkilöstö-, tietohallinto-, viestintä-, hankinta-, asiakirjahallinta-, riskienhallinta-, vakuutus- ja lakiasioissa sekä toimielinten päätöksenteon toimintaedellytyksistä huolehtien kokousprosesseista ja päätöksenteon täytäntöönpanosta. Hallintopalvelujen palvelutuo- tantoon sisältyy myös edunvalvontatyöhön kohden- nettavan resurssin hallinnointi.

Oman palvelutuotannon prosessien toimivuuden huolehtimisen lisäksi hallintopalveluissa kiinnite- tään huomioita ulkoisten palvelutuottajien tuotta- mien palveluiden toimivuuteen ja niiden kehittämi- seen. Merkittävät ulkoiset tukipalvelutoimijat ovat VSP Oy (tietohallinnon tukipalvelut) sekä Sarastia Oy (talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut).

Vuodesta 2021 alkaen Satakuntaliitto on toiminut ns. välittävänä toimielimenä, jonka tehtävänä on toimeenpanna alue- ja rakennepolitiikan Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmaa Satakunnan alueella.

Välittävän toimielimen hallinnoivana tahona hallin- topalveluiden toimiala vastaa hankkeisiin myönnet- tyjen rahoitusten maksatushakemusten käsittelystä ja siihen liittyvästä päätösvalmistelusta. Välittävän toimielimen tehtävät edellyttävät hallintopalveluilta myös hankehallinnointiin liittyvä riskienhallinta- suunnitelman valmistelun yhteistyössä aluekehityk- sen toimialan kanssa.

Toimintaympäristön muutos

Henkilöstö ja toimitilat

Satakuntaliitossa on 23 vakituudessa työ- tai vir- kasuhteessa olevaa työntekijää, joista alueiden käytössä seitsemän, alueiden kehittämisessä kuusi ja hallintopalveluissa yhdeksän. Organisaatiota joh- taa maakuntajohtaja. Talousarvioon on sisällytetty uuden vakituisen vakanssin perustaminen hallin- topalveluiden toimialalle. Vakanssin työtehtävät vastaavat alueiden käytön ja aluekehityksen toimi- alojen tarpeeseen erityisesti avustavien hallinnollis- ten tehtävien osalta. Vakanssi on tarkoitus täyttää vuoden 2025 syyskuun alusta.

Määräaikaisiin työsuhteisiin on talousarviossa va- rattu 4,0 htv:n resurssi (vuoden 2025 osalta resurssi on 5,5 htv). Satakuntaliitto pyrkii oman toiminnan tehostamisella löytämään määräaikaisiin tehtä- viin tarvittavat resurssit aluekehitysrahoituk- sen teknisellä tuella sekä oman tuotannon hanke- ra-

hoituksen avulla. Kasvavaa työmäärää pyritään hallitsemaan lisähenkilöstön sijaan myös ottamalla käyttöön uusia teknisiä ratkaisuja (tekoäly).

Toimitilat

Satakuntaliitto on toiminut pitkään samoissa Reno- rilta vuokratuissa tiloissa Puuvillassa. Lisäksi liitto omistaa Teljäntorilla 620 m² toimistotilan, joka on vuokrattu Porin kaupungille. Nykyisten toimitilojen määräaikainen vuokrasopimus päättyy heinäkuussa 2027. Hallintopalveluissa on aloitettu toimitilojen osalta tilatarveselvitys, jonka perusteella valmistel- laan esitys tehtävästä tilaratkaisusta vuoden 2026 aikana. Tilaratkaisun yhteydessä tullaan arvioimaan myös Teljäntorin toimistotilan tuleva käyttö ja teke- mään päätös sen jatkosta.

Edunvalvonta

Satakuntaliitto edistää maakunnan kuntien ja asuk- kaiden etuja vaikuttamalla päätöksentekoon kansal- lisella ja EU-tasolla. Tavoitteena on vahvistaa alueen elinvoimaa, veto- ja pitovoimaa sekä hyvinvointia yhteistyössä eri toimijoiden ja sidosryhmien kanssa.

Satakuntaliiton edunvalvonta perustuu maakun- taohjelmaan ja vuosittain päivitettävään edunaja- missuunnitelmaan. Näiden lisäksi vaikuttamistyötä tehdään ajankohtaisesti esiin nousevissa asioissa.

Vuoden 2026 tärkeimmät edunvalvonnan kokonai- suudet ovat Satakunnan hallitusohjelmatavoittei- den vahvistaminen ja niihin liittyvä vaikuttamistyö, sekä edunajamissuunnitelmassa yksilöityjen tavoit- teiden edistäminen. Tiedolla johtamista kehitetään uusilla työskentelymenetelmillä.

Viestintä

Satakuntaliiton viestinnän osalta syksyn 2024 maakuntahallituksen vahvistamien viestinnän ja tiedottamisen periaatteiden pohjalta laadittiin vies- tintäsuunnitelma, jota aletaan soveltamaan vuoden 2026 alussa.

Sisäisen viestinnän tueksi syksyllä 2025 käyttöön otettu Intranet-alusta muuttaa sisäistä viestintää. Intranetin tarkoituksena on parantaa sisäistä vies- tintää ja sitä kehitetään yhdessä koko organisaation kanssa vastaamaan yhteisön tarpeita.

Vuonna 2025 käyttöön otettu mediaseurannanpal- velu auttaa mittaamaan ulkoisen viestinnän näky- vyyttä.

Satakuntaliiton ilmettä lähdetään kehittämään vuonna 2026. Visuaalinen ilme päivitetään nykypäivään ja otetaan käyttöön kaikessa organisaation viestinnässä. Selkeä ja yhtenäinen ilme lisää Satakuntaliiton tunnettuutta ja vahvistaa maakunnan liiton brändiä.

Talous- ja henkilöstöhallinto

Uusi hankintalaki on tarkoitus astua voimaan 1.1.2026. Lakimuutoksen voimaan tulon jälkeen sidosyksiköiden käyttöä: omistukselle asetetaan 10 % vähimmäisomistusvaatimus. Sarastian nyky rakenne ei lakimuutoksen myötä enää mahdollista palvelujen tuottamista omistaja-asiakkaille. Satakuntaliiton talous- ja henkilöstöpalveluiden osalta vuoden 2026 aikana (siirtymäsäännös) tulee kartoittaa vaihtoehtoiset tavat tuottaa ko. palvelut.

Luottamushenkilöhallinto

Hallintopalvelut vastaavat toimielinten kokousprosesseista sekä päätösten toimeenpanosta ja pyrkii kehittämään niitä käyttäjäystävällisiksi ja sujuviksi. Aluekehitys vastaa MYRin (maakunnan yhteistyöryhmä) sihteeritehtävistä.

Satakuntaliiton luottamushenkilöhallinto koostuu:

- maakuntavaltuustosta, joka on ylin päättävä elin ja siihen valitaan kunnallisvaalikaudeksi 52 jäsentä.
- maakuntahallituksesta, joka vastaa liiton käytännön toiminnasta ja hallinnosta ja siinä on 13 jäsentä. Maakuntahallitus on asettanut lisäksi toimikaudekseen mm. maakunnan yhteistyöryhmän (MYR, perusta aluekehityslaissa) ja maakuntastrategia- ja kaavatoimikunnan.
- tarkastuslautakunnasta, joka valvoo liiton toiminnalle asettamien tavoitteiden toteutumista ja siihen kuuluu viisi jäsentä.

Vuoden 2026 aikana jatketaan valtuustokauden alussa aloitettua luottamushenkilöiden perehdyttämistä. Perehdytys painottuu toimielinkohtaisiin sisältöihin ja käytännön toimintatapoihin, tukien luottamushenkilöiden roolia päätöksenteossa.

Toiminnalliset tavoitteet

Hallintopalveluiden vuoden 2026 tavoitteet keskittyvät pääosin sisäisten palvelujen ja prosessien kehittämiseen, jotta voidaan vastata edellä mainittuihin toimintaympäristön muutoksiin. Näihin tavoitteisiin kuuluvat:

- viestinnän terävöittäminen
- hallintopalveluiden työprosessien kehittäminen
- henkilöstön työkyvyn ja työssäjaksaminen ylläpitäminen
- digitalisaation kehittäminen, sekä
- sähköiseen arkistointiin siirtyminen

Talousarvion valmistelua on ohjannut lisäksi maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027, josta on johdettu 2026 talousarviovuoden tavoitteet ja niitä tukevat toimenpiteet huomioiden toimenpiteiden vaikuttavuuden, mitattavuuden ja seurannan.

Satakuntaliiton strategiassa toiminnan keskeiset tavoitteet ovat:

1. Johdamme tiedolla
2. Toimimme rohkeasti Satakunnan eduksi
3. Sovitamme toimijat ja tavoitteet yhteen
4. Palvelemme ja kehitymme asiantuntijoina

TAVOITE	TOIMENPITEET 2026	MITTARIT/TOTEUMA
1. Viestinnän terävöittäminen (painopisteet:1, 2, 3, 4)	- Viestintäsuunnitelman käyttöönotto (sisäinen ja ulkoinen viestintä). - Visuaalisen ilmeen päivitys. - Intranetin kehittäminen.	- Viestintäsuunnitelmaan pohjautuva mittaristo. Tukena mediaseurannan työkalu. - Sisäisen viestinnän laatua arvioidaan 2 krt vuodessa Intrane-tissä tehtävällä kyselyllä.
2. Hallintopalveluiden työproses-sien kehittäminen (painopis-teet:1, 4)	- Kuvataan keskeiset työproses-sit ja arvioidaan niiden tehokkuus, pullonkaulat ja kehityskohteet. - Määritellään vastuut ja roolit selkeästi vähennetään pääl-lekkäisyyksiä ja parannetaan tiedonkulkua. - Luodaan mekanismi, jolla henkilöstö voi ehdottaa pa-rannuksia ja osallistua kehittä-mistyöhön.	- Prosessikuvausten määrä 4-5 kappaletta/v. - Prosessikuvausten päivityksen yhteydessä päivitetään myös niihin liittyvät toimenkuvauk-set. - Hallintopalveluiden henkilös-tön esittämät kehitysehdotuk-set käsitellään säännönmu-kaisesti hallintopalveluiden henkilöstökokouksissa. Toteu-tettavat ehdotukset vastuute-taan asianmukaisesti, ja niiden etenemistä seurataan osana toiminnan kehittämistä.
3. Henkilöstön työkyvyn ja työ-säjäksämisen ylläpitä- minen (painopisteet:1, 4)	Työkykyä ylläpitävän toimin-nan kehittämisen jatkaminen (sis. virkistystoiminnan).	- Toimialojen sekä koko orga-nisaation työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelmien. - toimenpiteiden vaikutuksista raportoidaan yhteistoiminta-e-limelle sekä henkilöstölle hen-kilöstökokouksissa vähintään kaksi kertaa vuodessa. - Varhaisen tuen mallia käy-tetään aktiivisesti työkyvyn haasteiden tunnistamiseen ja ratkaisemiseen. - Sairauspoissaolotaso hallin-nassa (< 5 pv/työntekijä).
4. Digitalisaation terävoittämi-nen (painopisteet:1, 2, 3, 4)	Jatketaan vuonna 2025 käyt-töön otettujen tekoälypohjais-ten työkalujen integrointia työprosesseihin (mm. Copilot, Howspace).	Vuoden 2026 loppuun men-nessä dokumentoidaan ja otetaan käyttöön vähintään kolme parasta käytäntöä teko-älytyökalujen hyödyn-tämises-tä työprosesseissa.
5. Sähköiseen arkistointiin siirty-minen (painopisteet:1,4)	- Suunnitelman vahvistami-nen sähköiseen arkistointiin siirtymisestä (hyödynnetään Kansallisarkiston sähköisen arkistoinnin palvelua (SAPA). - Yhteistyön mahdollisuuden kartoittaminen muiden maa-kuntaliittojen kanssa.	Kevään 2026 aikana suunni-telma sähköiseen arkistointiin vahvistettu.

Riskienhallinta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus on päivitetty syksyllä 2023. Ohjeistuksessa on kuvattu arviointiprosessi ja liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet. Talousarvioprosessin osana arvioidaan vuosittain toimintaympäristössä ja omassa toiminnassa tapahtuneita muutoksia ja sen pohjalta määritellään keskeiset riskit, niiden merkittävyys ja todennäköisyys, hallintatoimenpiteet ja vastuutaho. Tietoturvakartoitus on tehty keväällä 2023 ja sen pohjalta tehdyt suositukset on käsitelty tietosuojatyöryhmässä yhdessä tietosuojavastaavan ja ICT - palvelujen tuottajan kanssa (VSP Oy).

Talousyhteenveto ja -taulukot

Yleisperustelut

Talousarvio on laadittu asetelmalla, jossa kuntien maksuosuuteen ei esitetä korotuksia ja maksuosuus pysyy vuoden 2025 tasolla. Talousarvion valmistelu on tapahtunut edelleen taloudellisesti haasteellisessa tilanteessa. Pitkään jatkunut inflaatio sekä valtakunnalliset palkkaratkaisut ovat nostaneet liiton kuluja. Satakuntaliiton tulokseksi vuonna 2026 arvioidaan alijäämää n. 46 000 euroa.

Kunnallisten virka- ja työehtosopimusten nykyinen sopimuskausi on voimassa 1.5.2025-29.2.2028. Lähes kolmen vuoden sopimuskaudelle (34 kuukautta) palkat nousevat yhteensä 7,37 prosenttia. Tämän lisäksi uudistettu palkkaohjelma nostaa palkkoja 1,8 prosenttia. Merkittävä osa korotuksista tulee palkansaajille yleiskorotuksena, osa järjestelyerinä.

Vuodelle 2026 on varauduttu noin 3 prosentin palkkakustannusten nousuun. Talousarvio sisältää uuden vakituisen vakanssin perustamisen. Vakanssin työtehtävät koostuvat hallinnollisista avustavista tehtävistä, jotka tukevat alueiden käytön ja aluekehityksen toimialojen toimintaa.

Liiton vakituisen henkilöstön lukumäärä nousee 22 työntekijästä 23 työntekijään. Resurssilisäyksen osalta määräaikaisiin työsuhteisiin on varauduttu n. 4 htv:n palkkamäärärahavarauksella, joka on noin 1,5 htv:tta vähemmän kuin kuluvan vuoden talousarviossa. Kokonaisuudessaan henkilöstökulut hieman laskevat (n. 50 000 euroa) vuoden 2025 tasolta.

Aluekehityksen ja hallintopalveluiden osalta aluekehitysvarojen välittävänä organisaationa toimiminen on lisännyt työntekijämäärän tarvetta, mutta teknillä tuella saadaan osa palkoista katettua osan jäädessä maakunnan perusrahoituksella katettavaksi.

Talousarvioehdotus on rahoituserien jälkeen vuosikatteeltaan 46 290 € alijäämäinen. Budjetin tasapainottaminen pyritään edelleen saavuttamaan suunnitelmavuosien aikana ensisijaisesti pysyvien kustannussäästöjen avulla. Erityisesti suunnitelma-kaudella toteutettavat toimitilaratkaisut sekä henkilöstön eläköitymiset luovat edellytykset talousarvion tasapainottamiselle suunnitellulla aikavälillä. Aiempien vuosien ylijäämäisyyden vuoksi alijäämää ei vaaranna liiton taloutta.

Talousarvion tavoitteiden asettelua on ohjannut maakuntavaltuuston 31.5.2024 vahvistama Satakuntaliiton strategia 2025–2027.

Satakuntaliiton talousarvio jakaantuu neljään eri osaan:

- luottamusmieshallinto
- varsinainen toiminta (aluekehitys, alueiden käyttö, hallintopalvelut, edunvalvonta)
- aluekehitysrahastojen välittävien viranomaisten saama tekninen tuki
- liiton omat projektit

Talousarvio 2026

Tulot

Toimintatuotot (2 893 840 euroa) pysyvät lähes vuoden 2025 tasolla. Maakuntaliittojen toiminnan merkittävien osuus rahoitetaan kuntien maksuosuuksilla (myyntituotoissa) ja niihin ei ole esitetty korotusta. Kuntien maksuosuus vuodelle 2026 on yhteensä 2,49 milj. euroa.

Muissa toimintatuotoissa on mm. Teljäntorin vuokratulot.

Menot

Toimintakuluista 2 942 430 euroa merkittävä osa tulee henkilöstökuluista (70 % koko talousarvion toimintamenoista). Henkilökustannukset ovat nousseet erityisesti koko julkiselle sektorille tehtyjen palkkaratkaisujen takia. Henkilöstökulut eivät kuitenkaan kasva tulevana talousarviovuotena, sillä talousarvioon on sisällytetty tilapäisen henkilöstön resurssiin pienempi varaus kuin edellisinä vuosina.

Palvelujen ostoihin on varauduttu lähes vuoden 2025 tasoisilla määrärahavaroituksilla. Määrärahavaroituksissa on paljon pitkiä sopimuksia, joiden avulla varmistetaan esimerkiksi WFEOn Brysselin toimiston palvelut ja ulkoistetut henkilöstö-, talous- ja ICT-palvelut.

Näiden lisäksi valmisteilla olevaan maakuntakaavaan liittyviin selvityksiin ja merialuesuunnitteluun on varattu määrärahaa sekä joihinkin pienempiin ajankohtais selvityksiin ja hankintoihin.

Yhteenveto

Voidaan todeta, että talousarvio on menojen ja tulojen osalta lähes tasapainossa. Suunnitelma-vuosina tasapaino saavutetaan, ellei toimintaympäristössä tapahdu merkittäviä, ennakoimattomia muutoksia.

Talousarviossa toimintakulut ovat yhteensä n. 2,9 milj. euroa, joka on samalla tasolla, kuin aikaisempien vuosien talousarviot.

Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio toimii käyttösuunnitelmana. Talousarvion sitovuustaso on Satakuntaliitto yhteensä vuosikatteen osalta.

Investointi- ja rahoitusosa

Satakuntaliitolla ei ole investointihankkeita suunnitelmakaudella 2026–2028. Satakuntaliitolla ei myöskään ole lyhyt- tai pitkäaikaisia lainoja tai antolainoja.

Maakuntavaltuuston hyväksymä talousarvio toimii käyttösuunnitelmana. Talousarvion sitovuustaso on Satakuntaliitto yhteensä vuosikatteen osalta.

Investointi- ja rahoitusosa

Satakuntaliitolla ei ole investointihankkeita suunnitelmakaudella 2024–2026. Satakuntaliitolla ei myöskään ole lyhyt- tai pitkäaikaisia lainoja tai antolainoja.

Satakuntaliitto yhteensä:

Talousarvioesitys 2026	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	Kasvu %
SATAKUNTALIITTO				
TOIMINTATUOTOT	2 834 794	2 927 826	2 893 840	-1,16%
Myyntituotot	2 492 001	2 492 000	2 492 000	0,00%
Tuet ja avustukset	201 998	297 142	256 140	-13,80%
Muut toimintatuotot	140 795	138 684	145 700	5,06%
TOIMINTAKULUT	-2 798 154	-3 008 326	-2 942 430	-2,19%
Henkilöstökulut	-1 920 110	-2 104 983	-2 053 470	-2,45%
Palvelujen ostot	-581 934	-631 400	-604 520	-4,26%
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 812	-23 500	-22 140	-5,79%
Muut toimintakulut	-272 298	-248 443	-262 300	5,58%
TOIMINTAKATE	36 640	-80 500	-48 590	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 302	500	2 300	
VUOSIKATE	38 942	-80 000	-46 290	

Luottamushenkilöhallinto:

Tilin nimi	TP 2024	TA 2025	TAE2026
TOIMINTAKULUT	-88 502	-110 232	-97 188
Henkilöstökulut	-62 453	-70 832	-66 138
Palvelujen ostot	-22 629	-36 400	-28 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-33		
Muut toimintakulut	-3 387	-3 000	-3 000
TOIMINTAKATE	-88 502	-110 232	-97 188

Varsinainen toiminta:

Tilin nimi	TP 2024	TA 2025	TAE 2026
TOIMINTATUOTOT	2 584 579	2 583 000	2 589 000
Myyntituotot	2 492 001	2 492 000	2 492 000
Tuet ja avustukset	8 469	5 000	8 000
Muut toimintatuotot	84 109	86 000	89 000
TOIMINTAKULUT	-2 314 493	-2 394 083	-2 399 612
Henkilöstökulut	-1 521 250	-1 582 640	-1 575 922
Palvelujen ostot	-512 462	-551 500	-548 050
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 339	-23 500	-22 140
Muut toimintakulut	-257 441	-236 443	-253 500
TOIMINTAKATE	270 086	188 917	189 388

Projektien rahoitus ja tekninen tuki

Projektit

Satakuntaliiton toteuttamiin hankkeisiin varaudutaan vuoden yhteensä 107 772 eurolla, josta liiton omarahoitusosuus on 22 132 euroa (20,0%).

Vuoden 2025 kesällä opetus- ja kulttuuriministeriön Ilon ja valon Satakunta -hanke päättyi. Päätymisen jälkeen ilmeni tarve omalle hankkeelle, joka jatkaisi Ilon ja valon Satakunta -hankkeen mukaisesti Satakunnan kulttuurin ja taiteen edistämistä saavutettavuuden ja toimintaedellytyksen osalta. Tähän tarpeeseen perustuen Ilon ja valon Satakunta 2 -hanke aloitettiin syyskuussa 2025 ja se on tarkoitus jatkua vuoden 2026 lokakuuhun.

Määrärahavaraus mahdollistaa myös tarpeen ilmeessä muiden edistämishankkeiden toteuttamisen.

Aikaisempien vuosien tapaan taseen ylijäämien käytöstä ehdotetaan, että niitä voidaan käyttää mahdollisten uusien Satakuntaliiton omien hankkeiden omarahoitukseen.

Tekninen tuki

Aluekehitysvarojen talousseuranta toteutuu erillisen järjestelmän kautta (alkaneella ohjelmakaudella EURA 2021), eivätkä ne näy liiton tuloslaskelmassa vaan taseessa toimeksiantojen varoina. Aluekehitysrahastojen välittävien viranomaisten saama tekninen tuki kattaa noin kolmanneksen kustannuksista.

Satakuntaliitto laskuttaa erillisen sopimuksen mukaisesti Länsi-Suomen koordinaatiosta Pirkanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan liittoja.

Tekninen tuki:

Tilin nimi	TP 2024	TA 2025	TAE 2026
TOIMINTATUOTOT	161 986	214 826	219 200
Tuet ja avustukset	105 300	162 142	162 500
Muut toimintatuotot	56 686	52 684	56 700
TOIMINTAKULUT	-285 240	-338 060	-337 857
Henkilöstökulut	-263 234	-320 060	-320 457
Palvelujen ostot	-16 731	-13 000	-12 600
Muut toimintakulut	-5 274	-5 000	-4 800
TOIMINTAKATE	-123 254	-123 234	-118 657

Projektit:

Tilin nimi	TPTP 2024	TA 2025	TAE2026
TOIMINTATUOTOT	88 229	130 000	85 640
Tuet ja avustukset	88 229	130 000	85 640
TOIMINTAKULUT	-109 919	-165 952	-107 772
Henkilöstökulut	-73 172	-131 452	-90 952
Palvelujen ostot	-30 112	-30 500	-15 820
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-440		
Muut toimintakulut	-6 195	-4 000	-1 000
TOIMINTAKATE	-21 690	-35 952	-22 132

Taloussuunnitelma 2026-2028

Tilin nimi	TP 2024	TA 2025	TAE 2026	2027	2028
TOIMINTATUOTOT	2 834 794	2 927 826	2 893 840	2 892 700	2 892 700
Myyntituotot	2 492 001	2 492 000	2 492 000	2 492 000	2 492 000
Tuet ja avustukset	201 998	297 142	256 140	255 000	255 000
Muut toimintatuotot	140 795	138 684	145 700	145 700	145 700
TOIMINTAKULUT	-2 798 154	-3 008 326	-2 942 430	-2 895 000	-2 895 000
Henkilöstökulut	-1 920 110	-2 104 983	-2 053 470	-2 010 501	-2 010 501
Palvelujen ostot	-581 934	-631 400	-604 520	-605 700	-605 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-23 812	-23 500	-22 140	-19 999	-19 999
Muut toimintakulut	-272 298	-248 443	-262 300	-258 800	-258 800
TOIMINTAKATE	36 640	-80 500	-48 590	-2 300	-2 300
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	2 302	500	2 300	2 300	2 300
VUOSIKATE	38 942	-80 000	-46 290	0	0
TILIKAUDEN TULOS	38 942	-80 000	-46 290	0	0

Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2026

Jäsenkuntien maksuosuudet määritellään perussopimuksen mukaan talousarviovuotta edeltävänä vuonna valmistuneen verotuksen kunnallisvero- ja yhteisöverokertymien mukaisessa suhteessa.

Taulukossa on ennakkotietojen perusteella lasketut maksuosuudet (desimaalien pyöristyksen vuoksi loppusummat eivät täysin täsmää). Varsinaiset maksuosuudet määritellään verohallinnon lopullisen laskelman perusteella.

Nimi	Maksuunpantu kunnallisvero	Osuus yhteisöverosta	Kunnallisvero ja yhteisövero yhteensä	Maksuosuus 2026
Eura	20 956 921	2 017 789	22 974 710	134257
Eurajoki	10 946 310	2 830 745	13 777 055	80509
Harjavalta	12 388 651	6 262 148	18 650 799	108990
Huittinen	16 293 761	1 802 560	18 096 321	105749
Jämijärvi	2 789 885	267 477	3 057 362	17866
Kankaanpää	20 237 654	3 029 651	23 267 305	135967
Karvia	3 136 806	486 195	3 623 001	21172
Kokemäki	11 654 247	891 897	12 546 144	73316
Merikarvia	4 078 926	2 411 655	6 490 581	37929
Nakkila	9 209 857	645 455	9 855 312	57591
Pomarkku	3 315 716	372 919	3 688 635	21555
Pori	144 560 548	15 939 181	160 499 729	937911
Rauma	71 831 757	16 212 407	88 044 164	514503
Siikainen	1 797 926	453 455	2 251 381	13156
Säkylä	11 973 520	1 041 584	13 015 104	76056
Ulvila	23 848 329	1 661 501	25 509 830	149072
Satakunta yhteensä	369 020 814	56 326 619	425 347 433	2485600

SATAKUNTALIITTO
Regional Council of Satakunta

13.10.2025

8/2025

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät 80-87, 93-95

Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät

Hallintolainkäyttöl 5 §:n/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.
Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, ja osoite (posti / sähköposti)

Satakuntaliitto
Maakuntahallitus
Pohjoisranta 11 D
28100 PORI
kirjaamo@satakunta.fi

Pykälät 88-92

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

Liitetään pöytäkirjaan

13.10.2025
 8/2025

Valitusviranomainen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Turun hallinto-oikeus PL 32, 20101 Turku	Valitusaika 30 päivää
Kunnallisvalitus, pykälät	Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet	Valitusaika () päivää
Hallintovalitus, pykälät		
Muu valitusviranomainen, osoite ja postiosoite	Pykälät	Valitusaika () päivää () ()

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjelmään on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä, päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valituskirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Valituskirjelmät voi toimittaa: myös nimi, osoite ja postiosoite: nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät
Valituskirjat on toimitettava ¹⁾ : nimi, osoite ja postiosoite	Pykälät

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista lain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 260 euroa.

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje/valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen

¹⁾ Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle.